

LIED

K R I S C U P P E N S

voor Jef & Jacoba.

L I E D

L I E D

IS EEN MUZIEKTHEATERPRODUKTIE VAN BRAAKLAND/ZHEBILDING
PREMIÈRE OP 9 NOVEMBER 2005
IN DE MOLENS VAN ORSHOVEN - LEUVEN

KRIS CUPPENS (tekst, vertolking)
GEERT WAEGEMAN (compositie, live muziek)
STIJN DEVILLÉ (regie)

ADRIAAN VAN AKEN (dramaturgie)
ELS THEUNIS (productie & dramaturgie)
RON DECKERS (administratie)

YOURI VAN UFFELEN (geluidstechniek)
JOOST BRUYNOOGHE (lichttechniek)
ILSE OOSTVOGELS (stage)

© Kris Cuppens (tekst: sacd)
& Geert Waegeman (muziek: sabam).

met dank aan de familie Cuppens, FABULEUS & 30CC.

BRAAKLAND/ZHEBILDING wordt structureel gesubsidieerd
door de STAD LEUVEN, de PROVINCIE VLAAMS-BRABANT en de
VLAAMSE GEMEENSCHAP.

INFO: BRAAKLAND/ZHEBILDING vzw
STAPELHUISSTRAAT 15
3000 LEUVEN

TEL – 016/226.345
info@braakland.be
www.inbreek.be

1

In de nacht
rijden wij naar huis.
Om en rond mij,
mijn kroost.
Vastgegespt,
ingesnoerd,
op de opgehoogde achterbank.
Ongemakkelijk slapend,
schokkend,
met hun gebroken nekken.

Op de voorruit
spat de regen stuk.
Kleine, rode lichten,
van een vrachtwagen,
worden groter,
verdwijnen.
Dan,
komt het opgegooide water.
In golven.

Door de zondvloed
vaar ik,
2 handen aan het stuur.
Met mijn lief
en broze kinderen.

Boven op het dak,
suist de dakkoffer,
inderhaast volgekletst,
met een uitgeregende tent.
Achteraan :
een aanhangwagen,
een fietsrek met fietsen.
Een grote en een kleine.

Even ben ik weg,
voel ik me wegglijden.
Ik weet het,
en toch ga ik.
Een seconde,
fractie,

glijd ik weg.

Claxon, getoeter,
bruuske beweging.
Mijn lief schrikt,
slaat mij.
Ze slaat mij.
Het hoeft niet.
Het hoeft niet meer !
HET HOEFT NIET MEER !
IK BEN WAKKER !
Ben klaarwakker nu.
Zit te trillen achter het stuur.
IN GODSNAAM !
WAAROM IK PER SE 'S NACHTS WIL RIJDEN ?
OF WE NIET HADDEN KUNNEN WACHTEN ?
OP DE OCHTEND ?

NEEN !

WAAROM NIET ?

OMDAT !

Grootvader,
al maanden ziek...
We hebben nog gedacht :
misschien eerst wachten ?
Maar ja...
We zijn dan toch vertrokken.
En nu...

Grootvader is altijd gebleven waar hij was.
Heeft zich,
met zijn kroost,
slechts een enkele keer
buiten het dorp gewaagd.

Een keer,
met paard en kar,
naar Moskou.
Op de vlucht voor de Duitsers
Op Moskou ligt het laatste huis van het dorp.
En omdat het zo ver is zeggen de mensen : 'op Moskou'.

Ik rij,
raas,
haast me verder,

door de regen.
Van achterlicht naar achterlicht.
Bergerac,
Périgueux,
Châteauroux,
Vierzon,
Limoges,
Orléans.
In Orléans :
A20.
Parijs.
Om of door Parijs...

Een keer,
op weg naar haar vader,
rijdt grootmoeder,
zwanger,
en met nog een kleine achter op de fiets,
zich vast in het zand.
Grootvader zegt,
om hem te kloten.

En dus,
als zij eens een keer in het ziekenhuis ligt
vanwege de nieren,
wil hij met zijn kinderen,
zo,
ineens,
naar de Peel, in Nederland.
's Morgens staat
voor het huis,
dat hele peloton kinderen,
onwennig,
vanwege grootvaders joligheid,
met fietsen, boterhammen en bidons,
klaar voor vertrek,
als Madeleine buitenkomt.

Ze durft haar vader niet aan te kijken.
En hij,
hij weet niet waar te kijken.
Alsof hij voor het eerst zijn dochter ziet :
zo zonder schort.
In een rijbroek,
met bijhorende blouse,
die Madeleine zich gisteren nog,
raprap, heeft laten aanmeten.
En Madeleine is al lang geen meisje meer.

MA ZOE, zegt hij.
'Ma zoe',
is het enige dat hij kan bedenken.

Ik rij, raas,
haast me verder,
van achterlicht naar achterlicht.
De hellingen rond Agen
liggen al ver achter mij.
Maar ze blijven hangen :
in de benen,
en in't hoofd.

Hellingen :
om met de fiets tegenop te stompen.
Dat deed ik dan ook :
fietsen.
Goed voor het hoofd
en het buikje.
Het leven wordt dan simpel.

Niet dat het simpel is.
Enfin,
Ik vind het leven niet simpel.
Het duwt en trekt
als blaren bij het stappen.
Het overspoelt me,
soms.
Dan zwem ik.
Ik spring, sprint...
Met de ogen dicht
duikt ge het gat in
dat ge toch niet krijgt dicht beredeneerd.
Kind,
lief,
huis,
werk :
4 balletjes in de lucht.

Maar,
op mijn fiets,
gaat het dan even niet verder
dan de volgende bocht.
Soms gaat het zelfs stapvoets,
van streepje naar streepje.

Een jongen,
van bijna 44.

Op zijn nieuwe fiets.
In de brandende middagzon.

Ik geraak nooit eerder weg
vanwege de kids,
de familiale ochtendspits :
wassen, pamperen, flesje voor onze zoon.
Heerlijk ventje,
stinkpaté.

KOM DAN,
KOM DAN,
ROSTEKOP,
GIJ KLEIN KONIJN,
GIJ SPINNEKOP.
KOM BIJ PAPA.

Croissants, koffie, broodje confituur
met knipoog en aaitje voor mijn lief.
Mijn koeketien,
mijn vliegmachien.

Chocolademelk,
met knuffel en kus voor mijn dochter.
Mijn sproetemie,
mijn sjattepie.
Omdat ze mama mist.

KOM HIER,
KOM EENS HIER SUSKE.
KOM BIJ PAPA,
OP PAPA'S SCHOOT.

Wij zijn een nieuw, samengesteld gezin,
en slapen gescheiden.
In 2 tentjes.
Vanwege praktische en budgettaire redenen.
Ik met mijn dochter,
mijn lief met onze zoon.
Niemand op de camping die er iets van begrijpt.

En dus,
op het heetst van de dag,
terwijl mijn lief, zoon en dochter,
de hele camping,
en de helft van Frankrijk ligt te slapen,
spring ik op de fiets.
Rij ik me half bewusteloos.
Enkel krekels.
Gehijg.
Het bonken van mijn hart.

Gedachten ?
Ik rij ze één voor één op afstand.
Uit mijn wiel.
Tot het stil wordt in mijn hoofd.

Mijn grootvader,
Jaak Cuppens,
zag eens 2 benen voorbijfietsen.
Na de mis op café,
keek hij onder de halfhoge gordijnen door.
En zag,
haar :
Helena.

Op een zondagnamiddag,
neemt hij zijn fiets,
al zijn moed,
en, bij haar thuis, onder tafel,
plots,
haar hand,
waarin zij,
al weken, bang,
een briefje houdt.
DAT ZE DAAR WEG WIL.
EN DAT HIJ HAAR MOET TROUWEN.

Ooit, omdat zij niet gehoorzaamde,
zich niet wou onderwerpen :
meer wou van het leven,
- verder studeren,
een vrouw, mijn God... -
heeft haar vader haar bij het trekken van de bieten
met zijn houten klompen lamlendig gestampt.
Sindsdien :
sukkelen.
Pissen met pijn.
Verzwoeren,
kapotgetrapte nieren :
iedere dag calvarie.
JEZUS MARIA JOZEF !
En toch, en toch...
Geen dag zonder warm eten.

En,
ondanks het strenge toezicht van haar vader-weduwnaar,
streelt mijn grootvader mijn grootmoeders hand
en belooft haar de wereld.

En zij gelooft hem.

Wil in hem geloven.
Omdat ze vooruit wil in het leven.
Geliefd wil worden,
niet geslagen, noch gestampt.
Omdat ook zij gelooft dat hij,
met zijn verstand,
en desnoods met brute kracht,
de dingen naar zijn hand kan zetten.

En zo wordt haar wereld, en zijn wereld,
hun wereld :
een handel in kolen, kalk en 'chemik',
in de Kerkstraat.
Uitgebaat
met wisselend succes.

Eén dochter.
8 zonen :
van om en bij de honderd kilo.

Madeleineke,
toekomstige dienstmaagd,
staat 's morgens vol verwachting
aan het kraambed,
en weent :
weer een broer.

DAT ER GEEN MEISJES MEER TE KRIJGEN WAREN,
EN DAT, DIE ER WAREN...
SCHEEL, EEN HAZELIP, EEN BEEN TE VEEL...
MAAR DAT ER NOG ÉÉN JONGSKE WAS,
IN EEN HOEKSKE,
SCHOON, RUSTIG EN GEZOND.
EN DAT ZE DAT DAN MAAR HEBBEN GEKOCHT.

Het kan bij haar,
allengs,
het snikken niet stoppen.
Woedend loopt zij terug naar boven.

De kinderen worden nochtans duur betaald.

Jean,
Christiaan,
Madeleine,
Lei,
Henri,
Jaak,
Éverd,
Pierre,

en Thieu.

Eén voor één,
 moeizaam bevochten.
 Losgescheurd uit een zieke schoot.
 Grootmoeder stuipend,
 in coma,
 ligt na ieder kind,
 gezalfd en geölied,
 op sterven na dood.
 Grootvader biddend,
 op zijn blote knieën.
 MOET DAT NU ECHT MIJNHEER PASTOOR ?
 IS HET NU NOG NIET GENOEG ?
 En neen,
 het is nog niet genoeg.
 En dat zij moet gehoorzamen aan Gods wil !
 En haar kruis dragen,
 zoals Hij het Zijne droeg.

Sukkelen.
 Pissen met pijn.
 Verzworen,
 kapotgetrapte nieren :
 iedere dag calvarie.
 JEZUS MARIA JOZEF !
 En toch, en toch...
 Geen dag zonder warm eten.

Begin '40.
 Grootvader gaat naar de oorlog.
 De kepie, met flosj,
 een beetje jongensachtig op het hoofd.
 De rug, recht,
 maar het tenu,
 net zoals zijn hart,
 te klein
 voor de man,
 die hij, ondertussen,
 geworden is.

Langs de achterdeur,
 gaat hij naar de oorlog.
 Hij zwaait niet.
 Durft zelfs niet om te kijken.

10 mei, datzelfde jaar,
 4 uur in de ochtend.
 Duitse Stuka's in scheervlucht.
 Het gerekketek van afweergeschut,

schiet wolkjes in de lucht.
'Dat het oorlog is,'
zegt grootmoeder,
Om 6 uur spat de brug over het kanaal uit elkaar.
Om 7 uur ligt er een nieuwe.
Om 8 uur staan de Feldgrauen in de Kerkstraat.

Met bolle buik
staat grootmoeder in de keuken,
de kinderen om haar heen.
5 Duitsers,
gekazerneerd.
Buiten wachten kolen,
kalk en 'chemik',
binnen roert ze in de soep.

Mahlzeit. Mahlzeit !
Een hele kolonne ligt in rust.
Van een tankwagen lekt een kraantje.
2 kleine Cuppensen volgen,
ge fascineerd,
het meanderende dieselspoor.
DICH DERFS DOA GEIN STEKSKE AANST&K&EN.
JOAWAAL.
NEI, DET DERFS DICH NEET.
DERF ICH WAAL.
DOOCH HET DAN !

Heel de straat in lichterlaaie.
JEZUS MARIA JOZEF !
WAT NE SCHEISSE !
Van de daders,
geen spoor.

Iedere dag gaat grootmoeder tot aan de straat,
en kijkt ze.
En wacht.
Op grootvader,
die maar niet wil komen.
En zij groeit en bloeit
als een dikke dahlia.

11 maanden draagt grootmoeder nu mijn vader.
Maar het koppig kind,
wil maar niet komen.
Het wacht.
DIE VAN CUPPENS :
DET ZEEN ALLEMOAL DIKKEP.

En iedere dag gaat grootmoeder tot aan de straat,
en kijkt ze.
En wacht.
Op grootvader,
die maar niet wil komen.
Ook die dag kijkt ze.
Naar links.
Naar rechts.

Een steek.

En daar,
stapt grootvader de Kerkstraat in.
Met de eerste wee
vallen ze in elkaars armen
en komt het kind.

5 jaar later,
in dezelfde straat.

Een kaalgeschoren vrouw,
een hakenkruis
op het voorhoofd gekrast.
4 kinderen klemmen zich aan haar vast.
Een van hen :
mijn moeder.
Achter hen :
de ruiten ingegooid.
Een piano,
steekt al halverwege door het raam.
Het schoon servies : op straat.
Aan de overkant,
staat mijn vader van 5.
Hij kijkt.

Sukkelen.
Pissen met pijn.
Verzwoeren,
kapotgetrapte nieren :
iedere dag calvarie.
JEZUS MARIA JOZEF
En toch, en toch...
Geen dag zonder warm eten.

KRIEGSTE D'ER IN DE KERKSTROAT TWIE ONDER DE FITS,
DEN ZEEN ER DRIE VAN CUPPES BIE.

Vier uur,

iedere dag :
 torens boterhammen
 met stroop en bruine suiker.
 Na schooltijd,
 de tafel kaal gevreten
 als na een Egyptische plaag

Kerels, niet te temmen,
 tenzij met harde hand :
 oorvijgen, of met de riem.

Mijn vader,
 Jaak,
 een kind nog,
 rijdt op een zondag
 met de vrachtwagen,
 de laadbak vol kinderen,
 het dorp rond.
 Op de deur staat immers :
 Jaak Cuppens en zoon.
 Met grootvaders hoed,
 een kussen onder de kont,
 komt hij net aan de pedalen,
 maar niet boven het stuur.
 Grootvader,
 staat bij een kermiskoers te kelen,
 als iemand hem aan de mouw trekt.
 JAAK,
 WAAT RIET DENNE CAMION DOER'T TERP?
 DET ZEEN NOE TOCH GEIN MENEREN :
 WURKE, OP NE ZONIG!

OP TEN KNIEËN !
 Op het voorhof.
 Boeten,
 ten aanschouwe van iedereen :
 WIE DE ROEDE SPAART,
 BEMINT ZIJN KINDEREN NIET !
 Vrouwen met hoofddoek,
 mannen in hemdsmouw,
 kijken toe hoe mijn vader,
 krijsend van angst,
 onder handen wordt genomen.
 Aan de overkant van de straat
 staat een klein meisje,
 te wenen.
 Mijn moeder.
 Ze schreeuwt :
 dat hij moet ophouden.
 SIEI OET, SIEI TOCH OET!
 schreeuwt ze.

MA SJEI NOE TOCH OET!
 Maar, hij houdt niet op.
 Hij slaat maar door.

Ternauwernood
 verhindert grootmoeder,
 en voor mijn part,
 de Goddelijke voorzienigheid,
 dat mijn vader dood,
 of voor het leven ongelukkig wordt geslagen.

Altijd broeit en smeult het vuur.
 Woedt soms de oorlog.
 Laait soms de blinde razernij ;
 de allesvernietigende, nietsontziende verzengende woede
 van de radelozen,
 van de malcontenten.
 Nee.
 Hier vindt de rust
 geen rust
 Wij leven in onmin,
 met de zwaartekracht.

En Christiaan.
 Tussen al dat geweld,
 heerlijke, lieve Christiaan.

KOM HIE.
 KOM DEN,
 KOM DEN TOCH.
 KOM BIE MA,
 KLEINEN ERPEL,
 DICH DÈGENEET !
 KOM DEN
 KLEIN KOELEKEPKE.
 ICH PAK DICH VAS
 EN LOAT DICH NOETS MIE LOS.
 NEI,
 WANT DICH BES
 MA HER MENNEKE
 MA HÈRE JOONG !
 MA MENNEKE,
 MA MENNEKE,
 MA JOONGKE TOCH.

*Christiaan denk eraan,
 mergen koomen de sjetten aan.
 Sjeet ze kapot, sjeet ze kapot,
 vanachter koomen d' er nog
 Sjeet ze kapot, sjeet ze kapot,*

*vanachter koomen d'er nog.
Christiaan denk eraan,
mergen koomen de sjetten aan.
Sjeet ze kapot, sjeet ze kapot,
vanachter koomen d'er nog.*

Bij het spelen in de koude beek,
onder de stenen
op zoek naar stekelbaars en negenogen,
raapt Christiaan een fleuris op.
Op de sofa ligt hij,
ziek te zijn,
en maakt popjes
voor zijn zus,
en flosjkes,
voor aan zijn kleren.
Hij is dan 9.

CHRIST VAN JAAK VAN CHRIST, WIE IST ?
DE MOODER HËT IN BED GEPIST !

Prachtige, beweeglijke handen heeft hij,
waarmee hij zich,
als niemand kijkt,
achter het naaimachien zet.

Buiten lost en laadt broer Jean,
in een te grote overall van zijn pa,
de vrachtwagens,
de karren.
De primus van het college :
van school gehaald als goedkope knecht.
Met grote oren en handen,
maar verre van een man.
Op een kwartier
schuift hij,
uit coleire,
een hele laadbak
vol met zand.
Men zegt, men zegt :
dat de zaak later van hem zal zijn...

Binnen wast en schrobt Madeleine,
in een te grote schort van haar ma,
de vloeren,
de kinderen.
De primus van haar klas :
van school gehaald als goedkope meid.
Met nog geeneens borsten,
boent zij,

op haar knieën,
de vloer.
Alsof zij,
- ALSTUBLIEF MA, ALSTUBLIEF! -
nog steeds smeekt
om verder te mogen leren.

Ondertussen ligt Christiaan,
met artritis op de bank.
De wandelingen met Jean,
Madeleine tussen hen in,
zwierend met haar benen omhoog,
zijn nu al lang geleden.

CHRISTIAAN,
VIER DICH,
GOAN ICH VIER NEEMES OET TE WêG !

ICH TROUW NOETS CHRISTIAAN,
ICH BLIEF BIE DICH !

Zelfs borduren doet nu pijn.
Dus,
zegt grootvader,
zal hij moeten studeren !
ONDERWIEZER WÈREN,
OZE CHRISTIAAN !

Jean kijkt naar Madeleine.

Christiaan.
Uitverkoren.

Omdat een pen minder weegt dan een schup.

En Christiaan gaat,
op internaat,
en toont
met Kerstmis,
dat hij,
mijn god,
heeft leren pianospelen.
En aan Madeleine,
boven op haar kamertje,
zijn kiekenborst,
die helemaal begint uit te deinen.
En dat hij dat niet schoon vindt.

DET ER ZICH RECH MOOT HOUE !

Maar die borst,
die wordt maar groter.
Maand na maand,
blijft dat maar groeien :
groeit dwars doorheen zijn debardeur !
Een kiekenborst...
Als de kiel van een schip.

MA, ZEET GÈ DET DAN NEET ?

2 jaar,
vooraleer grootmoeder,
eindelijk overtuigd,
met Christiaan naar een specialist gaat.

HET IS VOOR EEN CORSET DOKTER.
VOOR ZIJN RUG.

HET IS NIET ZIJN RUG MADAME,
HET IS ZIJN HART.
EN GIJ WILT DIE JONGEN IN EEN HARNAS STEKEN ?
DAN ZAL HET HEEL RAP GEDAAN ZIJN.
GE HEBT TOCH NOG KINDEREN ?

Christiaan,
hoort vanop de gang zijn moeder.
Schreeuwen.
Ze komt buiten en zegt :
DET CORSET, CHRISTIAAN,
DET ZAL NEET GOAN JONGKE.

En Christiaan :
de schoonste en braafste van de hoop,
beseft, daar en dan,
op dat moment,
het water al in de longen,
dat hij geen toekomst heeft.
Enkel bagatellen.
Snoepkes, flosjkes.
Een zelfgetekend prentje van Sint-Jan Bergmans,
patroon van de studerende jeugd.
Wat zelfgemaakte foto's van de familie :
Klein Thieuke met geit.
Henri in zijn plechtig communicokostuum.
Hijzelf, in het douanekostuum van nonkel André.
Pa met ma,
zijn arm om haar middel.
Ze glimlachen naar hun zoon.
Alles in een kartonnen doos
met bijhorend handgeschreven testament.
Op ruitjespapier.

De zon staat hoog.
 In de kokende lucht
 maait, bindt en dorst Jean,
 als een razende,
 het koren.

KOM HIE !
 KOM DEN !
 KOM DEN TOCH !
 KOM BIE MA !
 ICH PAK DICH VAS
 EN LOAT DICH NOETS MIE LOS !
 NEI !
 WANT DICH BES
 MA HER MENNEKE,
 MA HÈRE JOONG !
 MA MENNEKE,
 MA MENNEKE,
 MA JOONGSKE TOCH !

In de Kerkstraat :
 de kapelaan,
 met 2 misdienaars en de bediening.
 Ze zijn al bij de voordeur.
 Madeleine,
 gooit haar fiets tegen de grond,
 loopt huilend naar boven.
 Christiaan ligt
 al schoon gewassen en rustig
 in het bed van pa en ma.
 Klaar, voor het heilig oliesel
 en Onze Lieven Heer.

Heel de namiddag,
 zingen Christiaan,
 Madeleine,
 de meid, en ma.
 Van Tineke.
 Tineke Vanheule.
 En dan,
 begint de doodstrijd.
 Christiaan verdrinkt.
 Drie dagen lang,
 snakt hij naar adem.
 Zwemt op het droge.
 LIEVE VROUWKE KOM MIJ HALEN.
 IK KAN NIET MEER.
 En of het nog niet genoeg is.
 Neen.

Het is nog niet genoeg.
 Het water aan de lippen.
 Maar zijn hart,
 te zwak om te leven,
 is te sterk om te sterven.

Grootvader loopt rokend,
 het erf op en af.
 En op,
 en af.
 En op,
 en af.

Op straat,
 onder het raam,
 spelen de jongsten
 een ruw en luidruchtig jongensspel.

*Pier houw den nen hoond vast,
 det er mich neet bitj.
 Bitj er mich, ich zek het dich.
 Doezend frank, det kost het dich.*

*Pier houw den nen hoond vast,
 det er mich neet bitj.
 Bitj er mich, ich zek het dich.
 Doezend frank, det kost het dich.*

Eindelijk,
 tegen de avond,
 sterft Christiaan.

Pierre en Everd koersen met de fiets
 nog een rondje
 rond het dorp.

*Kwintje waas aan't koffie malen,
 Kwintje zoong,
 Kwintje sproong,
 akkernon die koont die goong.*

2

We staan stil.
 Kunnen geen kant op.
 Niet links, niet rechts.
 Overal auto's, campers,
 caravans.
 Midden in de nacht :
 kramp,
 in mijn linkerbeen.
 Iedere beweging doet pijn.
 Ontkoppelen.
 Remmen.
 Stilstaan.

Stilstaan is sterven.

Op het wapenschild van Australië
 staat een emoe
 - soort struisvogel -
 en een kangoeroe.
 Waarom ?
 Omdat die beesten niet achteruit kunnen lopen.
 Dát is geloof in de vooruitgang !
 Aan de onderkant,
 daar geloven ze in het vooruitgaan.
 Vooruit in het leven.
 De eisprong :
 daar begint het al.
 De ei-sprong !
 Ongezond sperma :
 beweegt niet meer.
 Ik moet bewegen,
 dromen !
 Ja.
 Dromen geven vleugels.
 En ge wilt hogerop.
 Natuurlijk.
 Wie niet ?
 Maar dan ?
 Angst !
 En angst verlamt.
 Faalangst ?
 God.

Weet ge wat dat is,
als de angst u verlamt ?
Als ge geen kant op kunt ?
Niet links, niet rechts.
Als iedere beweging pijn doet ?
Ge u niet meer durft te verzetten.
Ge uw linkerbeen niet meer voor uw rechter krijgt :
omdat ge't niet meer kunt ?

Dat ge gewoon zoudt willen verdwijnen.
Dat ge wilt dat het ophoudt.
Alles.
Omdat ge niemand meer vertrouwt,
wilt dat het stopt.
Schluss !
De grote big bang.
Kortgesloten.

Ge zijt al dood,
maar ge moet nog sterven.
Ge voelt al niks meer.
In een huls zit ge.
In een glazen cocon.
Alsof ge in een andere wereld zit.
Alsof ge alles en iedereen herkent,
maar...
Weet dat uw moeder wel op uw moeder lijkt,
maar uw moeder niet is.
En uw vader niet uw vader...

Jaak en Anna.
Cuppens-Cuppens.
Mijn moeder heet ook Cuppens.
Anna Cuppens :
dat zijn 11 letters.
Jaak Cuppens :
dat zijn ook 11 letters.
Samen : 22 letters.
Cuppens – Cuppens.
DOA KOOMEN GEKKE KENJER VAN !
Ik,
Kris Cuppens :
11 letters.
Uit Neeroeteren :
11 letters.
Zandbergerstraat 22.
Geboren op 22 mei,
onder het sterrenteken tweeling.

Ben bijna 44
en weeg zeker,
11 kg teveel.

En,
dat ge niet meer op het podium durft te staan.
Dat, waar ge alles voor hebt gedaan en gelaten.
Uw droom.
Dat durft ge niet meer.
Zo goed, zo hard willen,
dat niks meer lukt.
Zo goed willen zijn...
Kijk.
Kijk.
Kijk !
Maar kijk !
Hier !
Kijk !
Zo goed willen zijn,
dat ge potverdikke niet meer durft te bewegen.
Omdat ge denkt dat wat ge doet,
niks voorstelt.
Dat het niet genoeg is.
En ge legt de lat zo hoog,
dat ge d'er nooit meer overgeraakt.
Of ge zoudt polsstok moeten springen.
En dat ze dat doorhebben
Dat ge nooit polsstok hebt gesprongen.
Dat ge door de mand valt.
En dan 'en stoemelings' :
toch !
Ziet ge wel !
Ge kunt het !
Ziet ge !
Willen is kunnen !
Ik heb het u gezegd !
Ja.
Kus mijn kloten, Gerard.

Faalangst.
Straf.

Gewoon omdat....
Tja.
Ach wat.

Wat moet een mens?
Ik ben gelukkig.
Ik heb een vrouw,

2 kinderen.
Toffe madame.
Choukes van kinderen.
Werk : af en toe.
't Zou beter kunnen,
maar...
Mijn ouders leven nog.
Ik heb een zus !
Vrienden...
Niet zoveel meer,
maar...
Ik eet goed.
Sex, slapen,
boaf...
Door de band genomen, ok,
dus content.
En toch.

Op uw 44 begint ge inventaris op te maken.
Mid-life.
- Dat is dan nog 88, hè. -
Maar ge kijkt al eens achterom.
En voor de eerste keer beseft ge :
dat het niet voor altijd is.
Krijgt ge pijn in uw knoken,
in uw kop.
Kunt ge niet altijd meer mee.
Wel vlammen.
Af en toe.
En dan 2 dagen bekomen.
Al eens vroeger gaan slapen

Vanmiddag,
op een helling te Prayssas,
terwijl ik op mijn fiets quasi surplace,
stappen 2 oude vrouwtjes me voorbij.

Maar ik zet geen voet aan de grond,
ik val nog liever dood.
Straks gaat het weer naar beneden,
en dan weer naar omhoog.
Mijn god,
ik weeg zeker 11 kg te veel.

Soms moet ge wel eens stilstaan :
om te weten welke kant dat het op moet.
Dat zijn gevaarlijke momenten :
voor ge het weet zijt ge aan het sukkelen.
Als ge stilstaat ?

Ge zijt uw ritme kwijt,
als ge voet aan de grond zet.
Voor ge het weet,
ligt ge uit koers.
Achterop.
En dan is het hard
om terug te komen.
En ik kan het weten.

En ge denkt :
ik moet terugkomen.
Ik moet terugkomen !
De come back-kid.
Allez, kom !
Zoetemelk.
Lemond.
Lance
Kris Cuppens.
Hier ben ik !
Terug van weggeweest !
Met groot verzet
en macht
naar boven stampend.
Naast de weg,
zij aan zij,
rijen dik :
Texanen, Duitsers,
Hollandse horden.
Basken, Fransen...
Hier en daar een verdwaalde leeuw.
Dag ma, dag pa.
Ik,
de man in het geel,
die in de zon naar boven danst.

En dan ?
En nu ?
Als ge d'er zijt ?
Wat dan ?
Het enige doel dat ge u gesteld hebt is : daar te geraken.
Terug daar te geraken, waar ge al waart.
Ge zijt uit de put,
uit het dal geraakt.
En dan : hoger,
altijd omhoog.
En dan zijt ge d'er.
En dan wilt ge natuurlijk meer :
verder, nog hoger
En ge ziet dat er al anderen zijn,

waar dat ge ook graag waart geweest.
Maar dat ge te veel tijd hebt verloren
door stommiteiten :
platte band, ketting af.
Uw vrouw met een ander.

Niet denken,
doen :
duwen !
Uw hart weer voelen pompen,
de lucht op uw kaken,
het zweet langs uw wenkbrauwen,
in uw ogen.
Uw benen die pijn doen, verkrampen
en dan toch doorduwen :
tot uw kont er pijn van doet
en ge weet dat ge leeft !

3

Tankstation,
ergens, nog voor Parijs.
Tanken.
Ik bibber in mijn koersbroek.
Plassen.
Koffie, koffie, koffie.
Koolhydraten, suikers.
Een wafel.
Chocola.
Zoon en dochter nog altijd comateus,
ondanks de intercom,
de nachtelijke va-et-vient.
De olijke jongens van de tourkaravaan,
met hun vlaggen en wimpels,
hun toeters en bellen,
liggen uitgeteld
in hun geblindeerde bus.

Iemand tilt me uit mijn bedje.
Kijk : coureurs.

Ik hou de hand vast van mijn moeder.
Wij steken de straat,
de Kerkstraat over.
Aan de overkant een reus,
met grote oren.
GEEF EENS EEN SCHOON HANDJE.

Ik heb mazelen,
draag gebreide onderlijfjes.
Mijn moeder wrijft me in met Vicks.

Wij wonen drie hoog,
op een appartementje.
Aan de overkant :
een politiekantoor met traliehek.

Mijn moeder,
in het zwart,
vouwt kleine kleertjes op,
steekt ze in een doos.
Ze huilt en roept.
Ik huil ook.
Mijn vader
neemt mij,
voor één keer,
in zijn armen.

Mijn vader
die beneden in een auto stapt.
Bovenop : een megafoon.

ALLES VOOR VLAANDEREN,
VLAANDEREN VOOR CHRISTUS.

In de zoo grijpt een aap me,
plots,
bij het haar.
Iemand slaat
met een paraplu.

In de haven
zitten mijn moeder en ik.
Geen schip wordt geladen of gelost,
geen kraan die beweegt.

Mijn moeder koopt
een héél klein strijkijzertje.

Ik zeg dat ik een broertje wil,
opdat ik niet alleen zou zijn.

's Nachts,
hoor ik
op de trap,
mijn vader.
Hij tilt me uit zijn bed
en legt me in het mijne.
Ik doe,
alsof ik slaap.

In het bushokje wacht ik,
op mijn moeder die uit werken is.

*Christiaan denk eraan,
mergen koomen de sjetten aan.
Sjeet ze kapot, sjeet ze kapot,
vanachter koomen d'er nog
Sjeet ze kapot, sjeet ze kapot,
vanachter koomen d'er nog.
Christiaan denk eraan,
mergen koomen de sjetten aan.
Sjeet ze kapot, sjeet ze kapot,
vanachter koomen d'er nog.*

4

Péage.
Aanschuiven in het felle licht.
Ik zoek een hokje,
met een tollenaar.
Raampje open.
SVP MONSIEUR.
MERCİ MONSIEUR.
BON VOYAGE.
MERCİ MIJNHEER.
Raampje dicht.
Centen en woorden gewisseld.

Wat warmte bij de koude lucht.
Aan de andere kant
komen de gelukkigen toe.
Zij gaan het nog krijgen.
Wij hebben het gehad.
Hier gebeurt de oversteek,
de wissel van de wacht.
Ginder, trekt de dag al aan de nacht.

Grootvader...

Ik zit naast grootvader op de bok.
Ik ruik zijn natte, wollen vest.
Het hooi.
De schommelende kont van het paard.
Ineens,
van onder de kortgekapte staart :
dampende vijgen.
Grootvader kijkt naar mij
en grinnikt.
En ik, met hem.

Ik zit in het donker op een houten plank.
Het gat,
te groot voor het mijne.
Ik steun met beide handen.
In de stal stampet het paard.
Ik doe mijn gevoeg en luister,
hoe het valt.

Grootvader pist.
Ongelooflijk :
zo lang en luid.

MOOSTE NE BORREL ?
OF EEN KARAMEL ?

EEN KARAMEL.

MH.

De motorkap open,
olie, water,
terug dicht.
De batterij op,
rood, groen.
De startknop.
DOEW ES OP DET KNEPKE.
Ik duw :

175 PK !

De uitlaat van een koude dieselmotor.

Rang, rang, rang, rang, rang...

Langzaam,

door de poort.

DICH BEGINS TOCH AUCH NEET DREK VOLLE BAK ESTE OET BED KIMS.

VIER NE CAMION IS DET NEET ANNERS.

Na het laden,

trekt de Scania zich

met 20 ton,

jankend,

een weg naar boven.

Rechts zie ik,

hoe in de groeve,

de wereld langzaam kleiner wordt.

Mama ?

Beneden,

in het gapende gat van de garage,

moet mijn fietsje nog worden binnen gezet.

In het donker wachten

hel en verdoemenis

Boven,

op zijn bureau

hamert mijn vader,

met 2 vingers,

op een Remington.

KRIST VAN JAAK VAN JAAK VAN CHRIST ?

DE MOODER HET IN BED GEPIST !

Een bevroren voetbalplein

op zondagmorgen.

Ouders roepen hun verkleumde kinderen toe.

ALLEZ KRIST !

roept mijn grootvader,

vanachter zijn beslagen bril.

Ik, in oranje-zwart,

trampel echter

langs de kant.

ALLEZ KRIST !

Op mijn plaats, in de spits,

dribbelt mijn neef.

Hij scoort.

HEBSTE DET GEZIEN !

HEBSTE OZE KRIST GEZIEN !

roept grootvader,

die niks heeft gezien.
 Ik langs de zijlijn,
 verstop me
 in de struiken.

In de woonkamer,
 zit ik
 in mijn zondagse kleren,
 naast grootvader.
 Naast zijn reusachtig lijf.
 Een karamel in mijn mond.
 Wij luisteren :
 naar de klok,
 naar grootmoeder die snurkt.
 Haar pruik
 staat steeds schever
 op haar kale hoofd.
 Ik kijk naar de punten van mijn schoenen.
 Grootvader kijkt naar mij.
 Aandachtig.
 OF IK GEEN KIEKENBORST HEB.
 En dat we gaan vissen.

En dus,
 wordt er een vislijn gekocht.
 Een bambou vislijn.
 En gaan wij vissen.
 Mijn grootvader, ik,
 en een wormpje,
 in een pot.
 Zonder patent.
 Mijn grootvader was nog nooit gaan vissen.
 Maar echte grootvaders en kleinzonen gaan vissen !
 Dat heeft hij aan het kanaal gezien :
 échte grootvaders en kleinzonen.
 Niks te pianospelen
 of ballet,
 of flosjkes maken voor uw kleren.
 Vissen!

Het haakje heeft al drie keer in de bomen gehangen,
 moet die worm d'er nog aan.
 Zegt hij :
 DOOCH NOE MER DET WERMKE,
 AAN DET HEKSKE.
 Dat wormpje,
 dat was duidelijk,
 dat wormpje vocht voor zijn leven.
 Ik kon het niet.
 Ik begreep dat wormpje.

KOM HIE !
zegt grootvader.
Hij friemelt :
zijn grote vingers,
met dat haakje
en dat wormpje.

MET E STEKSKE BROED ZAL HET AUCH WAAL GOAN.

MOOSTE NE BORREL ?
OF EEN KARMEL ?

EEN KARMEL.

MH.

BOMPA,
WAT IS EEN KIEKENBORST?

DET IS...
ES TEN HART ZOE GROET WEERT,
DET HET NEET MIER PAST.

HEB IK EEN KIEKENBORST?

NEI KRIST,
JONGKE,
DICH HEBS NOG PLAATS...
CHRISTIAAN,
DÈ HAW EEN KIEKENBORST.
MÈ CHRISTIAAN IS DOED.

Samen kijken wij naar :
De Ronde van Vlaanderen,
Parijs-Roubaix,
Luik-Bastenaken-Luik.

...

Milaan-San Remo
Lente.
Ik koers een rondje rond het dorp.
Alleen.

ALLEZ KRIST !

Ik win.

HEBSTE DET GEZIEN ?
HEBSTE OZE KRIST GEZIEN ?

Merckx heeft geen kiekenborst.

's Avonds,
mijn vader komt thuis.
Zet de Simca,
met draaiende motor,
boven aan de inrit van de garage.
Gaat naar beneden,

om beneden de poort te openen.
Mijn moeder en ik zitten ondertussen,
in de keuken, aan tafel.
Hij opent de poort,
hoort boven het knerpen van de rode kiezel,
draait zich om,
ziet de Simca op hem afkomen,
loopt op de auto toe,
grijpt hem vast,
en houdt, halverwege de helling,
de auto tegen.

Achter hem,
slaat de garagepoort weer dicht.

Hij staat daar.
Denkt.
De auto in zijn handen.
De auto,
stoot.
Dan stoot hij,
en gaat met de auto naar boven.
Hij gaat met de auto terug naar boven !
Tot aan de boordsteen.

Het is maar een paar centimeter.

Maar hij krijgt hem niet over die boordsteen getild.
Hij staat daar,
zijn lijf tegen de motorkap.
Een kwartier ?
Hij zegt niets,
roept niet om hulp.
5 meter verder,
zitten mijn moeder en ik aan de keukentafel.
Maar hij zegt niets.
Roept niet om hulp.
Hij valt nog liever dood.
Hij staat daar,
en denkt.

En dan neemt hij een besluit :

hij lost de auto.
 Loopt naar beneden,
 gaat voor de poort staan,
 springt op de motorkap
 en rijdt met de wagen dwars door de poort heen.
 Een slag !
 Alsof een bom inslaat.
 De klink van de poort
 haakt zich
 in zijn been,
 en van onder tot boven...
 Stilte.
 En dan vloekt hij.
 Hij vloekt !
 De burens, 200 meter verder,
 komen toegelopen.
 Mijn moeder en ik
 proberen samen,
 mijn vader van onder de wagen te trekken.
 LOAT MICH, zegt hij.
 LOAT MICH.

GINDER LIGT SPANJE !
 zegt mijn vader.
 Hij wijst
 op de kaart,
 de weg :
 dwars door Frankrijk,
 en Baskenland.
 Zijn gezicht : straalt.

Boven, op de porte-bagages,
 een blauwe berg :
 de Aubisque,
 de Mont Blanc,
 op zijn zij.
 Mijn vader heeft de wagen zodanig volgestouwd :
 net voor vertrek
 schuift hij mij,
 als laatste pakje,
 door het raam
 naar binnen.

De Pyreneeën.
 De Simca 1000
 kruipt naar boven.
 50 pk,
 loeit in mijn rug.
 De achteras tegen de grond,

Gele, ronde koplampen
schijnen gaten in de nacht.
GINDER LIGT SPANJE,
zegt mijn vader.

Dat zegt hij al van toen we het dorp verlieten.

Met zijn 120 kg achter het stuur,
stoot en duwt hij,
als Fred Flintstone,
de wagen naar boven.
Mijn moeder voelt hoe,
bij iedere bocht,
de wagen bijna,
in de afgrond kantelt,
en gooit, als een zeilster,
telkens haar 48 kg
tegen de deur.
Ik lig op de opgehoogde achterbank,
en schuif van links naar rechts.
Zitten kan niet,
enkel mijn hoofd draaien.

Een week of wat geleden,
zijn we vertrokken.
Met veel bombarie,
door de hele straat uitgewuifd.
Naar Spanje,
ondanks Franco.
De Costa Brava,
dat was toen nog iets.
Maar we zijn het dorp nog niet uit,
of mijn vader
maakt vloekend rechtsomkeer.
De burens weten niet wat ze zien
als wij de straat terug in komen rijden.
Mijn moeder,
die aan alles
en iedereen denkt,
behalve aan zichzelf,
is haar badpak vergeten.

En nu staan we daar,
eindelijk,
aan een godvergeten Spaanse grensovergang
Met een guardia civil,
die naar de papieren vraagt,
en wijst op de 'VL' achter op de auto,
en het leeuwtje.

Dat hij uit Vlaanderen komt,
zegt mijn vader.
VLAANDEREN : BELGICA NO !
FLAMENCO SI !
...
COMPREND ?
COMPRENDO ?
Mijn moeder zwijgt,
zegt niks,
is ondertussen doodstil geworden.
Zij vindt mijn identiteitskaart niet.
En denkt
aan de ongerijmde woede van haar man.
Aan de eetkamer,
met oorspronkelijk 6 eikenhouten stoelen.
Aan een salontafeltje, een deur,
Allemaal met blote hand,
tot brandhout gehakt.

En mijn vader,
stapt in de auto,
zegt niks,
start de motor,
en maakt rechtsomkeer.
Terug naar beneden.
Terug naar huis.
Nog liever naar huis,
dan zijn 'VL' van zijn auto te halen.

Maar als hij weer beneden is,
rijdt hij, elders,
terug omhoog.
Ik als een verstekeling,
onder beddegoed.
Mijn moeder als een zeilster,
Mijn vader, die stoot en duwt.
De Simca 1000
kruipt naar boven.
50 pk,
loeit in mijn rug.

Op een nacht.

PAPA ?

MH.

GA IK NA DE VAKANTIE TERUG NAAR MAMA ?

JA.

DAN KAN IK JOU NIET MEER ZIEN ?

NEE.

NU KAN IK JOU OOK NIET ZIEN.

NEE.

MAAR IK KAN JE WEL VOELEN.

MH.

PAPA ?

WAAR WOONT DE SINT ?

IN SPANJE.

KOM, PAPA, zegt ze,
WE RIJDEN NAAR SPANJE.

En op een nacht
rij ik dezelfde weg.
Met mijn dochter.
Dezelfde weg,
over de Baskische bergen.
De tent in de wagen,
de zon tegemoet.

GINDER LIGT SPANJE !

Nu,
kruipt ook mijn Opel Kadett
met oververhitte diesel
door de nacht.
Naar de overkant.

Ginder het beloofde land,
waar ik ook ooit kind was,
en geloofde,
dat alles goed zou komen.

MOOSTE NE BORREL ?
OF EEN KARAMEL ?

NE BORREL.

Aan de tafel,
2 menskes.
Gekrompen in de was.

MOCHSTE NOG EINE ?

NOG EINE.

De koers interesseert grootvader al lang niet meer.

Grootmoeder vraagt of ik in de hemel geloof.

Ik zeg dat,
als zij er niet in komt,
ik er ook niet meer in geloof.

Grootvader kookt een eitje,
om in te soppen.
Smeert een boke,
sniijdt zorgvuldig de korstjes eraf.
Grootmoeder sabbelt op een sneetje.

Mijn vrouw en ik gaan uit elkaar,
maar ik kan het hun niet zeggen.
Spijt,
een gat zo groot...
Als met een bulldozer.

Na een dag van arbeid,
wordt, op 2 mei,
in het Maria-ziekenhuis
mijn dochter
de wereld in geperst.
Een blauwgehelmd schtroumpfette,
met haar oogjes knipperend
in het licht van de tl's.

1, 2, 3, 4, 5,

1, 2, 3, 4, 5,

1, 2, 3, 4, 5,

1, 2, 3, 4, 5.

De liefdesmond

waaruit ik mijn kind naar buiten heb gevloekt,
opengeknijpt en dichtgenaaid.

KOM !

KOM AAN GODVERDOMME !

KOM NU !

KOM !

JA, JA !

KOM,

NU !

Nog nooit waren mijn vrouw en ik zo tesamen,
nog nooit zo alleen.

We krijgen,
we hebben een kind,
en gaan uiteen.

Wij zien ons graag.
Wij zien ons niet graag.
Wij zien ons graag.
Wij zien ons niet graag.
Zij ziet hem graag.
Zij ziet hem niet graag.
Zij ziet hem graag.
Zij ziet mij niet graag.
Zij ziet hem graag.

Gelukwensen :
stapels !
Schouderklopjes,
kussen.
Een knipoog.
Champagne !
Bloemen :
voor de winnaar.
Fruitsapjes,
thee, koffie,
een borrel.
Suikerbonen,
geboortekaartjes met foto,
waarop wij
in blijde verwachting.
En nu,
in tranen.
Mijn vader denkt :
van geluk.

PAPA, PAPA !
KOM IN MIJN ARMEN !

KIJK !
VLIEGTUIG,
TREKT STREEPJES IN DE LUCHT !
EEN BOOT MET LEPELS !
EEN BOOM MET BORSTEN !
EEN MIJNHEER MET KAAL HAAR !
EN KIJK : HIER WOONT ONS HUIS !

KIJK PAPA !
FRAMBOSBESSEN !
MIJN BLIJ GEHUPPELTE !
MIJN WINTERLUCHT !

KIJK PAPA !
IK HEB MIJN OGEN VERWIMPERD,
EN MIJN MOOIE VINGERS AAN.

KOMEN TRANEN UIT DE ZEE ?

WELK GELUID MAAKT GRAS DAT GROEIT ?
WETEN MENSEN WANNEER ZE DOOD GAAN ?
PAPA ?
GA JIJ JE HÉLE LEVEN BLIJVEN LEVEN ?

JA.

GA JIJ JE HÉLE LEVEN VOOR MIJ ZORGEN ?

JA.

EN WIE IS DE BAAS ?

HOE BEDOEL JE ?

IEDEREEN HEEFT TOCH EEN BAAS ?
WIE IS DE BAAS VAN IEDEREEN ?

SOMMIGEN ZEGGEN DAT DAT GOD IS.
MAAR NIET IEDEREEN GELOOFT DAT.

GELOOF JIJ DAT ?

NEE.

DAN IK OOK NIET.
MAAR SOMS ZOU JIJ WILLEN
DAT ER IEMAND WAS, Hè ?

JA.

IK OOK.
PAPA ?
MET WIE GA JIJ TROUWEN ?

IK WEET HET NIET.
MET WIE ZOU JE WILLEN DAT IK TROUW ?

MET MAMA.

MAAR MAMA IS AL GETROUWD.

DAT IS NIET ERG.
DAN ZIJN JULLIE MET Z'N DRIEËN GETROUWD.

MH.
ZAL IK NIET MET JOU TROUWEN DAN ?

NEE, DAT GAAT NIET.
WANT IK TROUW AL MET MAARTEN.

PAPA ?

JA.

IK MIS MAMA.
ZE PLAKT IN MIJN HOOFD.

Bewegen.
Niet stilstaan.
Schakelen.
Gashendel open,
2, 3000 toeren.
4 cilinders,
in lijn geschakeld,
waterkoeling.
6000 toeren.
Schakelen !
Door de poort door.
Door de muur door.
110, 120, 130.
Plat op de moto.
Door de muur.
Door het dak.
Een atoombom in mijn hoofd.
130, 140.
Tussen de auto's,
tussen de vrachtwagens door.
7000 toeren.
Schakelen !
Door de poort.
Door de muur.
Door het dak.
Naar het licht.
Naar de lucht.
Ik stik !
Ik stik !
Ik stik !
150, 160 !
8000 toeren !
Schakelen !
Een atoombom in mijn lijf !
170, 180 !
In het rood,
over de rooie !
9, 10, 11, 12.000 toeren.
200, 220 !
Alles open.
180 PK.
240, 250, 260 !
Hier kom ik !
Door de poort !
Door de muur !
Door het dak !
Naar de lucht !
Naar het licht !

Ik spat open,
ik spat open,
ik spat open,
en laat los !

Op het beeldscherm :
de bliep van een hartslag.
Mijn ongeborene.
Ik waak, half slapend,
bij de monitor.
Mijn lief,
mijn 2 de vrouw ,
halverwege het moederschap,
kreunt, en bibbert.
De trillende hartslag,
van de kleine kikkervis.
Nu al een mensenkind.
Ons kind.
Met hoge frequentie
pompend.
Een coureur op de limiet.
Op de monitor : pieken,
als van een berggrit.
Een dwarsdoorsnede
in de krant.
Maar hier live.
Levend.
Nog levend.
In volle inspanning.
Trainend op weerstand.
180, 180,180.
Cols, buiten categorie !
170,
160,
150,
140.
Ik word wakker.
Ben klaarwakker nu.
130,
120,
110,
100.
De hartslag duikt naar beneden.
90,
80,
70.
Als een steen.
Geen bergen meer nu,
nauwelijks heuvelland.

60,
 50,
 40.
 Polderland !
 Een vlakke rit.
 Mijn lief, mijn lief,
 word wakker, mijn lief !
 Ons kind verdrinkt !
 Het stikt hier in dit vlakke land !
 Ik schud haar,
 als een koekskesdoos.
 KOM,
 KOMAAN !
 KOM GODVERDOMME !
 KLEINEN DIKKOP !

Mijn lief afgevoerd,
 vastgebonden, lam gelegd.
 Het kind,
 achter het groene scherm,
 uit haar buik gesneden.
 Blauw !
 Gauw !
 De keizer van zijn dubbele strop verlost !
 Uit de tunnel gesluisd !
 Komaan !
 Omhoog !
 Omhoog !
 Omhoog !
 Het schreeuwt !
 Het schreeuwt !
 Het heeft 2 kloten en een piemel !
 Rara ?
 Wat is het ?
 Mijn god !
 Wat heeft dat jong een stem !

*Jefke, pefke,
 piep in de moel,
 stepke d'erop en de moan geit op,
 Jefke, pefke,
 piep in de moel,
 stepke derop en de moan geit op.*

Gelukwensen :
 stapels !
 Schouderklopjes,
 kussen.
 Een knipoog.
 Champagne!

Bloemen :
voor de winnaar.
Fruitsapjes,
thee, koffie.
Een borrel.
Suikerbonen.
Geboortekaartjes,
waarop wij,
onze blijdschap uiten.

Mijn vader in tranen,
Wij denken van geluk.

Mijn vader zegt,
dat ook hij,
graag een groot gezin had gehad.
Net als zijn vader.

Een jaar na mij
komt er een jongen,
gezond en wel ter wereld.
E koelekepke,
met haren,
zwart als antraciet !

Drie dagen later,
telkens als hij te slapen wordt gelegd,
weent het kind.
Het weent niet.
Het brult.
Mijn moeder verontrust,
vraagt hulp.
Dat zij zich niet zo moet aanstellen,
zegt de hoofdzuster.
Dat hij bloed pist, is normaal.
Dat het kan wachten.
Maar mijn moeder weet,
gewoon,
omdat zij moeder is,
en wil niet wachten.
Mijn vader zoekt,
en vindt een specialist.
Gaat hem halen.
Brenghem ter plaatse.
Die stelt hersenvliesontsteking vast.
En dat het kind gered had kunnen worden,
maar dat het nu te laat is.
7 dagen lang,
houdt mijn moeder hem in haar armen.

Tot hij sterft.
Hij.
Mijn broer.
Bart.

Voor het eerst,
doet mijn vader het relaas.
Na 43 jaar.
De tranen vallen in zijn glas.
Alsnog de woede,
en het verdriet.
Alsof hij alsnog probeert,
die Simca,
over het boordje te tillen.

Dat we geluk hebben gehad.
Ja.
We hebben geluk gehad.
En ik bijna een broer.

Wij zijn een nieuw,
samengesteld gezin.
En slapen gescheiden.
Niemand op de camping die er iets van begrijpt.

Deze middag.
Te Prayssas,
terwijl ik surplace,
stappen die 2 oude vrouwtjes me voorbij.

Saint-Hilaire-de-Lusignan.
Ik kom geen meter meer vooruit.
Te weinig gegeten deze morgen.
Te weinig gedronken onderweg.

Straks,
komt mijn lief me oppikken,
in Pujol.
Pujol.
Jezus, Maria, Jozef.
Pujol.

Ergens,
tussen Lusignan-le-Grand,
en le-Petit,
stap ik af.
Kramp in de benen.
Pujol.

Water.
Een appel.
Even rust.
Maar,
geen schaduw,
geen wolkje,
geen lucht in de lucht.
Enkel zon en zonnebloemen.
Ik sta te verslensen langs de weg.
Of het nog niet genoeg is ?
Nee het is nog niet genoeg.
Terug op de fiets.
Tombebouc.
Tombe - bouc.
Ik val nog liever dood.
Wij leven in onmin met de zwaartekracht !
Kom.
Sainte-Colombe.
Kom, kom.
Sainte-Colombe.
Kom, kom, kom.
Sainte-Colombe.
Priez pour nous !
Maar,
Kris Cuppens,
bijna 44,
11 kg te veel,
geeft de geest.
Staat naast de weg :
hij geeft op,
en over.
Een en al appelmoes.
De man met de hamer.
Een zonneslag.
Te laat schuiven de wolken voor de zon.
De lucht nu,
als lood.
Ik kijk.
En wacht.
Op de eerste donderslag.
En op mijn lief;
die maar niet wil komen.
En die dan toch de bocht uitkomt.
Het steekt,
het knalt !
De hemel barst !
In de gietende regen,
rijdt ze mij bijna voorbij.
Ze ziet me,

stopt,
stapt uit.
Komt naar me toe.
KRIS, zegt ze.
En dat grootvader
aan het sterven is.
Daar staan we dan.

Nat.

Mijn zoontje en dochter,
hun snuit tegen de ruit,
kijken hoe ik de fiets inlaad.
Tent,
matrassen,
kampeergerei.

Ik wil naar huis.

5

Ik rij,
raas,
haast me verder,
door de regen.
Van achterlicht naar achterlicht.
Bergerac,
Périgueux,
Châteauroux,
Vierzon,
Limoges,
Orléans.
Parijs.
Voorbij Parijs...

Ik zit bus na bus
te wachten
in het hokje
op mijn moeder die uit werken is.

Na een slaande ruzie thuis,
 zit ik elders ,
 voor een piano.
 Overal publiek.
 Uit een ooghoek
 zie ik mijn vader
 die binnenkomt.

In een voetgangerstunnel.
 staan wij trillend tegen elkaar geplakt.
 Haar verse meisjesborst,
 haar natte lippen.
 Gulzig steek ik
 mijn tong in haar mond.
 Mijn hand halverwege haar broekje.

In de woestijn van Algerije
 overvalt me de nacht,
 koud en snel op mijn nek.
 Mannen in bruine boernoezen
 dwingen me tegen de grond.
 Vragen, wat ik daar zoek ?
 Ik zie voor het eerst de melkweg.

Ik lig op mijn rug,
 in een rotsspelonk
 gekneld.
 Kan niet voor of achteruit
 Langzaam dooft het licht.

Ik fiets op 2nd avenue.
 Tussen 5th and 6th
 opent een taxichauffeur zijn deur.

Lexington,
 En 85th : ik word beroofd.
 Ik vecht, vlucht,
 stamp een hoogzwangere vrouw plat in haar buik.
 Keer terug,
 en word alsnog in elkaar geslagen.

Ik vind 200 dollar in een rolletje wc-papier.

Op een gletsjer
 in IJsland,
 met 25 kg op mijn rug,
 hak ik mij,
 als een razende,

een uitweg,
door mijn scheiding,
en de aanzwellende storm.
Op handen en knieën,
kruip ik,
naar het noorderlicht.
Boven in de hut,
geen mens,
geen bericht.
Enkel een reep chocola.

Uit de hemel valt,
in Varanassi,
eindelijk,
de moessonregen.
Dooft de houtstapels
waarop de lijken.
De Ganges overspoelt de ghats,
sluit de stroom kort.
Op de tast door onverlichte stegen,
stap ik met mijn voeten in iets onbestemds.

In een Londense stripteasetent.
Tegen mijn hoofd :
een pistool.
In mijn broek :
stront.

In Berlijn,
met een vrachtwagen,
rij ik om vijf voor zes door een gesloten poort,
die pas om zes uur gesloten mocht zijn.

2000 voet boven de Himalaya.
Achter mij een man en een vrouw van elk 80 jaar.
Ze zoeken elkaars hand.
Zij vliegen voor de eerste keer.

6

Het is ochtend,
als ik het dorp binnenrij.
Alles is er nog rustig.

In de Kerkstraat,
rij ik het voorhof op.
Leg de motor stil.
Alleen mijn zoon wordt wakker.
Strekt zijn handjes naar me uit.
Heerlijk ventje, stinkpaté.

KOM DAN,
KOM DAN,
ROSTEKOP,
GIJ KLEIN KONIJN,
GIJ SPINNEKOP,
KOM BIJ PAPA.

Mijn vader doet open,
laat ons binnen.
Mijn zoon kraait van plezier.
STIL JONGEN.
Grootvader,
mijn grootvader,
ligt in de kamer hiernaast.
Op onze tenen lopen we door de gang,
naar de keuken.

Plassen, pamperen,
flesje voor de zoon.

MOOSTE NE BORREL ?
OF EEN KARAMEL ?

Nescafé voor mij.

Aan de keukentafel
zitten mijn vader,
mijn zoon, en ik.
Mijn zoon zit op
mijn vaders schoot,
en sabbelt op een sneetje.

HOE HET IS GEWEEST ?

GOED.
EN HIER ?

STILLEKES.
STRAKS KOMEN
OME JEAN,
TANT MADELEINE,
OME LEO, OOM HENRI,
OME EVERD, OME PIERRE
EN OME THIEU.

Mijn vader hoort mijn grootvader,
die kreunt.
Hij roept met zwakke stem,
zijn zoon.
Wij staan op,
en gaan naar hem toe.

Mijn vader tilt
wat van zijn vader rest
uit bed.
Zoals ik mijn zoon,
neemt mijn vader,
zijn vader in zijn armen.
Zoals hij,
mijn vader,
ooit mij.
En ik,
straks,
hem.

Om hem te verschonen,
te verleggen,
te troosten.

STIL VADER.
STIL JONGEN.

Hij die zijn zoon nooit omarmd heeft,
tenzij in gedachten,
omarmt hem nu.
Probeert hem te omarmen.
Haakt zijn magere armen om de nek,
trekt dan toch,
zijn verloren gegane lijf, op,
vecht,
nog één keer,
tegen de zwaartekracht.
Zijn gezicht,

dat niks meer ziet.
 Zijn grote oren,
 die niet meer horen.
 Zijn tandeloze mond,
 die God smeekt :
 of het nog niet genoeg is ?
 Of hij zijn best dan niet heeft gedaan ?
 Of hij het verdient,
 dat hij nog zo moet lijden?
 In godsnaam.
 En of hij dan niet mag sterven ?
 MIJN GOD, MIEN GOD, MIEN GOD !
 LOAT MICH,
 LOAT MICH,
 LOAT MICH GOAN, JONGKE.

MÈ GANK DEN PA.
 GA DAN.
 GE MOOGT.
 GA DAN.
 GA.
 GA DAN.
 KOM.
 KOM.

KOM.
 KOM DAN...
 KOM DAN JONGEN.
 KOM DAN.
 KOM BIJ PAPA.
 JA.
 GOED ZO !
 KOM DAN.
 BRAVO !
 JA.
 FLINK ZO !
 KLEIN PATÉKE,
 ROSTEKOP.
 GIJ LACHEBEK.
 GIJ KLEIN KONIJN,
 GIJ DEUGENIET.
 GIJ KLEINEN,
 KLEINEN DIKKOP.
 KOM HIER.
 BIJ PAPA !